

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1981-1982

8 JUNI 1982

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer A. De Beul —

houdende bescherming van het roerend
cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit

VERSLAG

namens de Commissie voor culturele aangelegenheden
en pedagogische en didactische vorming
uitgebracht door de heer A. Bourgeois

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft gedurende 4 vergaderingen het voorliggende voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit, besproken en goedgekeurd.

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer 1. Van Belle.

Vaste leden : de heren A. Bourgeois, P. Breyne, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren A. Diegenant, R. Peeters, F. Vanderborght ;

de heren M. Decoster, F. Grootjans, 1. Van Belle, 0. Van den Broeck ;

de heren E. Baldewijns, J. Ramaekers, W. Seeuws ;

de heren A. De Beul, R. Declercq.

Plaatsvervangers :

de heren E. Desutter, C. Moors, M. Van Herreweghe ;

de heren E. Beysen, J. Vandermarliere ;

de heren P. Matthys, G. Temmerman ;

de heer J. Somers.

Zie :

23 (1981-1982)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

Inleiding

Dit voorstel kent reeds een betrekkelijk lange voorgeschiedenis.

Onder de titel „Voorstel van decreet houdende inventarisatie, erkenning en bescherming van het roerend cultureel erfgoed van de Nederlandse cultuurgemeenschap” werd het door dezelfde auteur bij de toenmalige Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap ingediend tijdens de zitting 1975-1976. (Zie verder onder „Overzicht van de ingediende stukken”).

Het werd besproken samen met het gelijkaardige voorstel van decreet van de heer M. Coucke c.s. tot inventarisatie en erkenning van kunstwerken die geen staatsbezit zijn. De ontbinding van de Kamers en dus van de Cultuurraden op 9 maart 1977 heeft de verdere bespreking en goedkeuring van het voorstel verhinderd.

Met dezelfde titel werd het voorstel opnieuw ingediend tijdens de bijzondere zitting 1977 door de heer A. De Beul. Het werd tijdens die zitting besproken en in de commissie goedgekeurd. Het verslag daarover werd op 8 februari 1978 ingediend.

Op 21 februari 1978 besprak de openbare vergadering van de Cultuurraad het voorstel en besloot over sommige aspecten het advies van de Raad van State te vragen, zodat het voorstel derhalve terug naar de commissie werd verwezen voor bespreking van het advies. Dit advies werd op 8 maart 1978 verstrekt en op 9 maart 1978 rondgedeeld.

Door de ontbinding van de Kamers op 15 november 1978 werd ook deze bespreking onderbroken en was het stuk opnieuw vervallen.

De heer A. De Beul hernam dan grosso modo zijn voorstel onder het nummer 84 (B.Z. 1979) – Nr. 1 met een licht gewijzigde titel, die luidde : „Voorstel van decreet tot bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit”. Dit voorstel kwam niet aan bespreking toe ingevolge de goedgekeurde grondwetswijziging en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Door deze bijzondere wet werd de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap ontbonden en vervangen door de Vlaamse Raad.

Hetzelfde voorstel werd dan opnieuw onder het nummer 54 (1980-1981) – Nr. 1 (Omslag) ingediend bij de Vlaamse Raad op 13 november 1980.

Het verslag van de bespreking over dit laatste voorstel vindt u in het stuk 54 (1980-1981) – Nr. 6. Na een fase van bespreking in deze commissie werd het geheel verstuurd naar een gemengde werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van deze Commissie, van de Rijksdienst, van de Koninklijke Commissie en van de administratie. Uit deze werkgroep resulteerde een tekst die werd ingediend als amendement (Stuk 54 (1980-1981) – Nr. 2). Deze bespreking leidde opnieuw tot een in commissie goedgekeurd decreet, maar strandde andermaal opnieuw door de ontbinding van de wetgevende kamers op 5 oktober 1981.

OVERZICHT VAN DE INGEDIENDE STUKKEN

Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap

BUITENGEWONE ZITTING 1974

18 – Nr. 1 : Voorstel van decreet M. Coucke c.s. 9 mei 1974

ZITTING 1975-1976

138 – Nr. 1 : Voorstel van decreet A. de Beul 15 januari 1976

BUITENGEWONE ZITTING 1977

- 55 – Nr. 1 : Voorstel van decreet A. De Beul 5 juli 1977
 – Nr. 2 : Verslag J. Van Elewyck 8 februari 1978
 – Nr. 3 : Advies van de Raad van State 9 maart 1978
 – Nr. 4 : Amendementen A. De Beul 15 maart 1978

BUITENGEWONE ZITTING 1979

84 – Nr. 1 Voorstel van decreet A. De Beul 9 oktober 1979

Vlaamse Raad

ZITTING 1980-1981

- 43 – Nr. 1 : Voorstel van decreet A. De Beul 13 november 1980
 – Nr. 2 : Amendement A. De Beul
 E. Desutter
 B. Cools
 L. De Grève 21 april 1981
 – Nr. 3 : Subamendementen A. De Beul
 E. Desutter
 B. Cools
 A. De Cordier 5 mei 1981
 – Nr. 4 : Advies van de Raad van State 12 juni 1981
 – Nr. 5 : Subamendementen F. Aerts c.s. 30 juni 1981
 – Nr. 6 : Verslag A. Bourgeois 30 september 1981

ZITTING 1980-1981

- 23 – Nr. 1 : Voorstel van decreet A. De Beul 22 december 1981
 – Nr. 2 : Amendementen E. Desutter
 Executieve 9 maart 1982

Algemene bespreking

De heer A. De Beul, indiener, licht het voorstel toe. Hij vestigt de aandacht op de langdurige procedure, die aan de goedkeuring van de vorige tekst voorafging. Allerhande instanties werden geconsulteerd en er werd ook nog een werkgroep opgericht, waarin vertegenwoordigers van het kabinet, de administratie, de Commissie van de Vlaamse Raad, en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen zetelden. Deze werkgroep kwam tot een tekst, die als een haalbaar compromis werd geacht te kunnen worden goedgekeurd.

De indiener schetst nog eens bondig de bedoeling en de inhoud van zijn voorstel. Het gaat, aldus de indiener, niet om 't even welke of alle voorwerpen, maar alleen om de inhoudelijk waardevolle voorwerpen of verzamelingen van voorwerpen.

Hiervoor suggereert de indiener dat er twee richtlijnen te volgen zijn, met name het begrip cultuurgoederen zoals omschreven in artikel 1 van de Unesco-conventie van 14 november 1970, en verder de zogenaamde Waverley-criteria, die in Groot-Brittannië worden gehanteerd om de uitvoer van een bepaald werk te verhinderen.

Deze criteria zijn :

1. Het goed is zodanig verbonden met de geschiedenis en het nationale leven dat zijn vertrek een verlies zou betekenen.
2. Het goed is van buitengewone esthetische waarde.
3. Het goed is van uitzonderlijke betekenis voor de studie van een tak van de kunst, het onderwijs of de geschiedenis.

De procedure, die erin bestaat voorwerpen op een voorlopige en vervolgens op een definitieve lijst te plaatsen na heel wat inspraak- en consultatiestappen, is sterk gelijkend op die van de procedure voorgesteld in het decreet betreffende de landschappen, m.a.w. er is voldoende rekening gehouden met de belangen van de betrokkenen.

Andere punten betreffen dan nog de aard van de bescherming, de financiering e.d.m.

Na de grondige voorafgaande besprekingen hoopt de indiener dat de teksten vrij vlug zullen worden goedgekeurd.

De Gemeenschapsminister wil weten of het dezelfde tekst is, als in de vorige legislatuur ingediend.

De heer A. De Beul, indiener, verzekert dat het de eindtekst is, die na de vorige besprekingen, via een compromis werd goedgekeurd. Alleen werden in de nieuwe tekst de woorden „de Minister” vervangen door de woorden „de Executieve”.

Een lid vindt dit des te meer verantwoord daar deze term alle mogelijkheden dekt voor om 't even welke bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse Executieve.

De Gemeenschapsminister meent vervolgens dat het de voorkeur verdient dat in de titel én in het decreet alleen de term „overheidsbezit” wordt gebruikt. Dit blijkt uit het eerste lid van artikel 1 van de ingediende tekst, aldus de Gemeenschapsminister.

De Rijksdienst wordt verder, aldus de Gemeenschapsminister, omschreven in artikel 2, maar komt verder in de tekst niet meer voor. De Gemeenschapsminister wil hierover verduidelijking. Verder meent de Gemeenschapsminister dat men – blijkens de tekst – langs twee kanten advies kan inwinnen : er is enerzijds de Koninklijke Commissie en anderzijds de Raad van Advies voor de Musea. Deze laatste zou in de tekst moeten

worden weggelaten, en dit moet worden opgevangen door het opnemen van enkele leden van de Raad van Advies voor de Musea in de 2de afdeling van de Koninklijke Commissie.

De Gemeenschapsminister meent verder dat de in artikel 25 vermelde bepalingen i.v.m. de fiscus een nationale materie zijn, waarvoor de Vlaamse Raad niet bevoegd is.

In de tekst van artikel 32 heeft de Gemeenschapsminister last met de term „voorlopig”.

De heer A. De Beul, indiener, geeft hierop ter verduidelijking het volgend antwoord : De term „Rijksdienst” was in de oorspronkelijke tekst nader omschreven. Via een amendement van de toenmalige commissie zijn de artikelen betreffende de Rijksdienst er uit verdwenen, omdat ze politiek onnuttig werden geacht.

Wat de opname van leden van de Raad van Advies voor de Musea betreft, meent de indiener dat dit voorlopig reeds het geval was, vermits leden van die Raad zijn opgenomen in de Koninklijke Commissie.

De bepalingen betreffende de fiscus kunnen begrepen worden als onontbeerlijk om het doel van het decreet te bereiken en worden beschouwd als „implied powers”.

Het woord „voorlopig” heeft meer te maken met de voorgeschiedenis van het voorstel. Oorspronkelijk was het de bedoeling het roerend patrimonium zowel in privé- als in overheidsbezit te beschermen. Door een compromis in de commissie is de totale toepasbaarheid weggefallen, maar heeft men de mogelijkheid willen openhouden het roerend cultureel patrimonium in privé-bezit te beschermen, op verzoek van de privé-bezitters zelf. Deze zouden daartoe kunnen gemotiveerd worden, gezien ze in dat geval subsidies kunnen verkrijgen voor de restauratie. Dit impliceert meteen ook waarom in de titel het woord „privé” zou moeten blijven staan.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Bij lid 2 merkt de indiener op dat de uitzonderingen in dit lid voorzien, voortspruiten uit het idee dat bedoelde verzamelingen geacht worden voldoende beschermd te zijn.

Wat het amendement van de heer E. Desutter (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 2) betreft, om in het eerste lid de woorden „in overheidsbezit” weg te laten, gaat de indiener akkoord, zowel met de inhoud als met de motivering van het amendement.

Een lid merkt op dat de provincie een gesubsidieerd bestuur is, en de andere instanties (Rijk, Gemeenschap, Gewest) subsidiërende besturen. Ofwel dient men de gemeenten erbij te voegen, of anderzijds de provincies uit de tekst weg te laten.

Na vragen van andere leden verduidelijkt de indiener dat de tekst van het tweede lid een uitzondering beoogt. Het is de bedoeling dat de voorwerpen of verzamelingen, eigendom van gemeenten, wel onder de bepalingen van dit decreet vallen. Dat de verzamelingen van de provincies ook onder de bepalingen van dit decreet zouden vallen is volgens de indiener geen bezwaar, integendeel.

De Gemeenschapsminister vraagt zich ook af of het Gewest wel goed gewapend is om verzamelingen van voorwerpen zelf te beschermen. Het is de Gemeenschapsminister die de geëi-

gende diensten bezit of zal bezitten om deze taak efficiënt uit te voeren. Het verdient derhalve aanbeveling, aldus de Minister, ook de woorden „het Gewest” uit lid twee weg te laten.

De Commissie is het hiermee eens en de woorden „de provincie, het Gewest” worden weggelaten.

De Gemeenschapsminister merkt vervolgens op dat er tegenspraak is tussen de bepalingen van artikel 1 en de titel. In de titel staan zowel de woorden „privé” en „overheidsbezit”, terwijl in artikel 1, eerste lid, alleen het woord „overheidsbezit” wordt gebruikt.

De indiener verduidelijkt deze schijnbare tegenspraak : het voorstel van decreet wou eerst zowel het roerend cultureel patrimonium in privé- als in overheidsbezit regelen. Via de besprekingen is de Commissie geëvolueerd naar een consensus dat het voornamelijk gaat om het overheidsbezit, maar dat de verzameling of voorwerpen van privé-personen, op uitdrukkelijk verzoek van deze laatsten, ook onder de bepalingen van het decreet vallen (zie artikelen 14 en 32). Vandaar dat in de titel het woord „privé” toch behouden bleef.

Een lid is van oordeel dat men zou moeten wachten tot de bespreking is beëindigd van artikelen 14 en 32, om te beslissen.

Een ander lid suggereert dat men eventueel zowel de woorden „privé” als „overheidsbezit” én in de titel én in artikel 1 kan laten wegvallen, met die verduidelijking dat, wanneer een privé-persoon de toepassing vraagt, het decreet in zijn geheel van toepassing moet zijn. De aanhef van artikel 32 mag dan worden weggelaten.

Hiermee is de commissie het eens : in de titel worden de woorden „in privé- en overheidsbezit” weggelaten en in lid 1 de woorden „in overheidsbezit”.

Vervolgens wordt het aldus gewijzigde artikel 1 eenparig goedgekeurd.

Artikel 2

Lid 1. Hierbij werd een amendement ingediend door de heer E. Desutter ertoe strekkend dit lid weg te laten, gezien er ingevolge de bepalingen van de bijzondere wetten van 8 en 9 augustus 1980 alleen sprake kan zijn van de Executieve. Het verdient dus aanbeveling dit lid weg te laten en in alle volgende artikelen het woord „Minister” te vervangen door „Executieve”. De Commissie gaat hiermee eenparig akkoord.

Bij lid 2 (nieuw lid 1)* zijn er geen opmerkingen.

Bij lid 3 (nieuw lid 2) deelt de Gemeenschapsminister mee dat de benaming van de Rijksdienst zal gewijzigd worden in „De Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg”. Hierop beslist de Commissie eenparig de tekst van dit lid als volgt te lezen :

„de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg : de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg opgericht bij koninklijk besluit van 1 juni 1972, nadien gewijzigd in de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg”.

* de term tussen haakjes (nieuw lid of artikel ...) slaat op de nieuwe volgorde, ontstaan door het weglaten van een lid of artikel. Deze nieuwe volgorde is opgenomen in de tekst – aangenomen door de Commissie.

Bij lid 4 (nieuw lid 3) heeft de Gemeenschapsminister een amendement ingediend, ertoe strekkend dit lid weg te laten. In zijn verantwoording verduidelijkt de Minister, dat het aanbeveling verdient enkele leden van de Raad van Advies in de 2de Afdeling van de Koninklijke Commissie voor Landschappen en Monumenten te laten zetelen, zodanig dat geen twee adviezen moeten worden ingewonnen. De indiener heeft hiertegen geen fundamenteel bezwaar, maar vindt het anderzijds toch ook nuttig de Raad van Advies niet zomaar voorbij te gaan. De Gemeenschapsminister houdt het amendement niet aan. De Commissie keurt lid 4 (nieuw lid 3) eenparig goed.

Bij lid 5 (nieuw lid 4) heeft de heer E. Desutter een amendement ingediend dat ertoe strekt op de vijfde regel, de woorden „volkskundige of wetenschappelijke waarde” te vervangen door de woorden „volkskundige, wetenschappelijke of algemeen sociaal-culturele waarde”. De toevoeging van de laatste term heeft als doel de evolutie van het begrip „waardevol” in de toekomst op te vangen. De Commissie is het hiermee eenparig eens.

Een lid wil verduidelijking omtrent de term „niet onroerend door bestemming”. De indiener geeft een voorbeeld van een onroerend goed door bestemming : panelen en meubelen deel uitmakend van een kapittel van een kerk zijn onroerend door bestemming evenals een communiebank of een preekstoel. Een kandelaar die kan verplaatst worden is een goed roerend (of niet onroerend) door bestemming. Een lid vraagt aan de indiener of de archieven, bedoeld in de archiefwet van 24 juni 1955 hier ook moeten worden verstaan als roerende voorwerpen.

De heer A. De Beul, indiener van het voorstel, antwoordt hierop bevestigend.

Bij lid 6 (nieuw lid 5) is er opnieuw een amendement van de heer E. Desutter dat de tekst van het artikel als volgt wil wijzigen :

6. Roerend cultureel patrimonium in privébezit : „roerend cultureel patrimonium dat in eigendom aan een natuurlijke persoon of een privaatrechterlijke rechtspersoon toebehoort”.

Het amendement wordt aldus verantwoord :

Teneinde elke betwisting uit te sluiten lijkt het verkieslijker het onderscheid tussen „privé-bezit” en „overheidsbezit” enkel te steunen op het statuut van eigendom. Quid immers bij een voorwerp dat in eigendom toebehoort aan een publiek-rechterlijke rechtspersoon maar waarvan een privé-persoon houder of bezitter zou zijn.

De indiener van het voorstel repliceert dat een van zijn vorige voorstellen, besproken in de openbare vergadering van de Cultuurraad in 1978, daar werd geamendeerd in de zin zoals de tekst nu is opgesteld. Een van de meest onderlegde juristen van de Raad heeft toen met stevig juridische argumenten aangetoond dat het eigenaarschap in zijn verschillende vormen uitdrukkelijk dient vermeld. Vandaar de termen : eigenaar, houder of bezitter zijn.

Lid 6 (nieuw lid 5) wordt vervolgens eenparig goedgekeurd met een lichte tekstwijziging met name de term „privé-bezit” wordt vervangen door de woorden : „roerend cultureel patrimonium in privé-bezit”.

Lid 7 (nieuw lid 6) : de term „overheidsbezit” wordt vervangen door de woorden „roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit”.

Het aldus aangepast lid 7 (nieuw lid 6) wordt eenparig aangenomen.

Vervolgens worden lid 8,9 en 10 (nieuw lid 7,8 en 9) ongewijzigd aangenomen.

Lid 11 (nieuw lid 10) ondergaat eveneens een kleine tekstwijziging. De woorden „kerkfabrieken op provinciaal niveau” worden vervangen door de woorden „kathedrale kerkfabrieken”. Aldus aangepast wordt de tekst van lid 11 (nieuw lid 10) eenparig goedgekeurd.

Lid 12 (nieuw lid 11) wordt vervolgens eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Het aldus gewijzigde en geamendeerde artikel 2 wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 3

Bij dit artikel zijn er verschillende amendementen. Het amendement van de Executieve ertoe strekkende punt 3 van § 2 weg te laten, wordt aangenomen. De volgende punten worden dan vernummerd. Bij het laatste lid van punt 5 (nieuw punt 4) wordt een amendement van de heer E. Desutter (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 2) aangenomen, waardoor een strenger toezicht van de Koninklijke Commissie op restauratiewerken wordt bereikt. De nieuwe tekst van punt 5 (nieuw punt 4) luidt dan als volgt :

„De Koninklijke Commissie moet, op een door de Executieve nader te bepalen wijze, bij alle herstellingswerken en restauratiewerken aan de beschermde voorwerpen en verzamelingen worden betrokken.”

Verder wordt het woord „Minister” vervangen door „Executieve”.

Het aldus gewijzigde artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 4

Bij dit artikel zijn er twee amendementen van de heer E. Desutter (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 2) ingediend.

Het eerste amendement wil een voorafgaandelijk advies van de Koninklijke Commissie voorzien bij het opstellen van de ontwerpen van lijst.

Hiertegen wordt door de indiener geargumenteed dat de inspraakprocedure reeds voldoende waarborgen biedt en dat dit amendement de taken te zeer zou compliceren.

Hierop trekt de heer E. Desutter dit amendement in.

Een tweede amendement van dezelfde auteur strekt ertoe in het tweede lid van paragraaf 1 na het woord „ontwerpen” de woorden „worden met redenen omkleed en,” in te voegen.

Dit amendement wordt eenparig aanvaard en tevens worden de woorden „Minister” telkens vervangen door „Executieve”.

De notie „in situ bewaren” moet voor archeologische vondsten niet noodzakelijk de plaats zijn waar het voorwerp zich bevindt, maar kan ook de plaats zijn waar het voorwerp wordt bewaard.

Het aldus geamendeerde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 5

Bij dit artikel zijn er twee tekstwijzigingen : het woord „Minister” wordt vervangen door „Executieve”. Met het advies van de “betrokken gemeenten en provincies” worden bedoeld

respectievelijk de schepencolleges en de bestendige deputaties. Vervolgens wordt artikel 5 eenparig goedgekeurd.

Artikel 6

Hier worden twee tekstverbeteringen aangebracht. Op de eerste regel worden de woorden „Vlaamse Executieve, hierna te noemen de ..” geschrapt en in de laatste regel wordt het woord „Vlaamse” geschrapt. Na deze tekstwijziging wordt het artikel eenparig aangenomen.

Artikel 7

Bij dit artikel wordt een amendement van de heer E. Desutter (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 2) aangenomen. Na de woorden „lijst van het roerend cultureel patrimonium” worden de woorden „wordt met redenen omkleed en” ingevoegd. Het woord „Vlaamse” voor het woord „Executieve” wordt geschrapt. Het aldus geamendeerde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 8

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen, mits het woord „Minister” te vervangen door „Executieve”.

Artikel 9

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd goedgekeurd, mits het woord „Minister” te vervangen door het woord „Executieve”.

Artikel 10

Dit artikel wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Artikel 11

Bij dit artikel wordt een amendement ingediend door de heer E. Desutter (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 2). Het amendement wil de tekst van de eerste drie leden van dit artikel wijzigen als volgt :

„De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel in een door de Executieve erkend atelier worden hersteld of gerestaureerd.

De Executieve regelt de erkenning van deze ateliers. Deze regeling houdt in elk geval in :

- dat bij elk besluit tot erkenning vooraf de Koninklijke Commissie dient gehoord te worden ;
- dat elk besluit tot erkenning beperkt wordt in de tijd met mogelijkheid tot verlenging ;
- dat elk erkenningsbesluit nauwkeurig de bevoegdheid van het betrokken atelier omschrijft.

De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel worden hersteld of gerestaureerd mits toelating van de Executieve die elke aanvraag onmiddellijk voor advies aan de Koninklijke Commissie overmaakt ; bij ontstentenis van advies bin-

nen een maand na de toezending wordt dit advies geacht gunstig te zijn.”

Het amendement wordt als volgt verantwoord :

Zoals reeds in de verantwoording bij het amendement bij artikel 3 aangemerkt, is het herstellen en restaureren van beschermde voorwerpen en verzamelingen een uitermate delicate aangelegenheid.

Wanneer men de erkenning van bepaalde ateliers voorziet, lijkt het maar logisch uitsluitend de erkende ateliers in aanmerking te laten komen voor dit delicate werk. Het lijkt tevens nuttig dat voor elk erkend atelier nader wordt gespecificeerd welke opdrachten er aan kunnen worden toevertrouwd. Desgevallend kunnen verder ook meerdere categorieën van erkende ateliers worden voorzien.

Zelfs wanneer de herstellings- of restauratiewerken in een erkend atelier plaats vinden, lijkt een voorafgaandelijk toelating niet overbodig. Deze toelating houdt, zo nodig, tevens de machtiging in welke voorgeschreven wordt in § 1 van artikel 8.

Conform het bij artikel 3, § 2 voorgesteld amendement wordt voor het overige ook in artikel 11 een ruime inspraak van de Koninklijke Commissie voorzien.

De indiener repliceert hierop dat deze tekst vroeger in die zin reeds werd ingediend maar werd afgezwakt door het compromis, waardoor de thans voorliggende tekst ontstond.

Een lid vindt nochtans dat men geen te strenge tekst moet opstellen : men kan zodoende te weinig manoeuvreerruimte krijgen voor deze toch zo gespecialiseerde taak als het herstellen en restaureren.

Een ander gevolg kan ook zijn dat de kostprijs van restauratie enorm wordt opgedreven. Voor de erkenning zou ook als voorwaarde moeten worden gesteld dat de prijzen matig blijven en er dienen voldoende ateliers te worden erkend.

Verschillende leden menen dat men er toch moet over waken om te beletten dat dit delicate werk in onbekwame handen terecht komt.

De indiener van het amendement verduidelijkt dat de erkenning beperkt blijft in de tijd, zodat de nodige soepelheid wel is ingebouwd.

De Gemeenschapsminister is het eens met het amendement, dat wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

In de twee volgende leden worden de woorden „Minister” telkens vervangen door „Executieve”. Het aldus geamendeerde en gewijzigde artikel wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 12

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 13

Na schrapping van het woord „Vlaamse” voor het woord „Executieve” wordt dit artikel ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Artikel 14

Bij § 2 van dit artikel wordt een amendement ingediend, dat ertoe strekt in de tekst van § 2 van dit artikel, op de tweede re-

gel, de woorden “werken van instandhouding, onderhoud en herstel” te vervangen door de woorden “werken van instandhouding, beveiliging, onderhoud en herstel”.

De verantwoording luidt als volgt : in § 1 van dit artikel is er uitdrukkelijk spraak van werken ter beveiliging. Men kan ook best deze beveiligingswerken uitdrukkelijk vermelden in § 2. Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Vervolgens is er een tweede amendement dat luidt als volgt :

In de tekst van § 3, punt b van dit artikel, op de tweede regel, de woorden „zwammen en micro-organismen,, vervangen door de woorden „zwammen, micro-organismen, corrosie en alle andere vormen van fysische of biologische aantastingen of degeneratie”.

De indiener wil hiermee dat ook nodige aandacht besteed wordt aan de typische problemen van wetenschappelijke, technologische en/of industriële voorwerpen.

Ook dit amendement wordt eenparig aangenomen alsmede het amendement, waarbij in fine van punt g van § 3 volgende tekst wordt toegevoegd : „zomede de noodzakelijke instandhoudingswerken aan de bestaande bergplaats of verbetering van de omgevingstoestanden indien het vervoer niet noodzakelijk of niet verantwoord is of indien het ernstige technische problemen stelt”.

In sommige gevallen kan vervoer immers gevaarlijk of nefast zijn (bijvoorbeeld voor voorwerpen die in zeer specifiek micro-klimaat vertoeven of waarvan het vervoer niet onaanzienlijke risico's inhoudt) of kan het transport op ernstige problemen stuiten, aldus de indiener.

Vervolgens wordt gans dit artikel, aldus geamendeerd en gewijzigd („Minister” wordt vervangen door „Executieve”), eenparig goedgekeurd.

Artikel 15

Bij dit artikel is er een amendement van de heer E. Desutter (Stuk 23 (1980-1981) – Nr. 2) dat ertoe strekt een littera b in te lassen, waarvan de tekst als volgt luidt :

„b) indien de werken onderhands worden gegund, de kostprijs van de werken, doch beperkt tot het bedrag van de door de Executieve goedgekeurde onderhandse overeenkomst”. De huidige littera's b) en c) van § 2 van dit artikel worden dan respectievelijk de littera's c) en d).

De indiener verantwoordt zijn amendement als volgt :

Artiel 15 van het voorstel voorziet slechts twee mogelijkheden om voor subsidiëring in aanmerking te komen met name hetzij door beroep te doen op de mededinging middels een openbare of beperkte aanbesteding of middels een algemene of beperkte offerteaanvraag, hetzij door de werken in eigen beheer uit te voeren.

Artikel 9 van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, bepaalt evenwel dat de overheidsopdrachten in de bij de wet bepaalde gevallen ook onderhands mogen gegund worden ; één van deze gevallen waar overeenkomstig artikel 17 van deze wet onderhands kan worden gehandeld is nu juist wanneer het gaat om kunstprecisiewerken of kunstvoorwerpen waarvan de uitvoering slechts aan ervaren kunstenaars of technici kan worden toevertrouwd.

Wanneer het precies gaat om werken aan of ter beveiliging van het roerend cultureel patrimonium, lijkt het dan ook aan-

gewezen om deze wijze van gunning onder de subsidiëringmogelijkheden onder te brengen.

Sommige leden hebben bezwaren tegen dit amendement omdat zij menen dat aldus kunstmatige prijszetting zou kunnen ontstaan.

Hiertegen wordt dan weer aangevoerd dat de sector zo gespecialiseerd is dat men soms tot onderhandse aanbesteding moet overgaan.

Het amendement van de heer E. Desutter wordt vervolgens eenparig aangenomen. Verder worden in de tekst het woord „Minister” telkens vervangen door het woord „Executieve”. Het aldus geamendeerde en gewijzigde artikel wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 16

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 17

Bij dit artikel merkt een lid op dat de bepaling in fine van het artikel „de eigenaar 20 procent” eigenlijk zinloos is, gezien de eigenaar toch geen toelage aan zichzelf moet betalen. Men beslist dan ook deze woorden weg te laten, met toevoeging van het woord „en” voor het woord „provincie”. Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 18

Conform de redenering in artikel 17 worden hier ook in fine van de tekst de woorden „de eigenaar 40 procent” weggelaten. Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 19

Hier merken verschillende leden op dat de woorden „het Gewest” respectievelijk op de derde én de laatste regel van de tekst dienen te worden geschrapt, dit conform de schrapping in artikel 1 van dezelfde woorden. Het aldus gewijzigde artikel wordt vervolgens eenparig goedgekeurd.

Artikel 20

Conform de wijziging in artikelen 17 en 18 wordt hier ook beslist de woorden „de eigenaar 15 procent mits akkoord van de eigenaar” te schrappen en het woord „en” in te voegen voor „de gemeente”. Verder wordt „Minister” vervangen door „Executieve”. Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig goedgekeurd.

Artikel 21

Hier worden eveneens de woorden „de eigenaar(s) 30 procent, mits akkoord van de eigenaar(s)” in fine van het artikel weggelaten en het woord „en” ingevoegd voor „de gemeente”. Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig goedgekeurd.

Artikel 22

Ook in dit artikel worden de woorden in fine van het artikel „de eigenaar(s) 50 procent mits akkoord van de eigenaar(s)” weggelaten en het woord „en” ingevoegd voor „de gemeenten”. Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig goedgekeurd.

Artikel 23

Bij dit artikel heeft de heer E. Desutter een amendement ingediend met als bedoeling de tekst van het artikel te vervangen door wat volgt : „De in artikel 21 en 22 van dit decreet voorziene toelagen voor werken ondernomen door particulieren of privé-instellingen zullen slechts worden toegekend wanneer de eigenaar(s), de vruchtgebruikers, of in geval er onverdeeldheid is, de medeëigenaar(s), evenals de echtgenoten ingeval het onverdeelde goederen betreft of goederen van het gemeenschappelijk vermogen, zich akkoord verklaren dat de maatregelen voorzien in het huidig decreet van overeenkomstige toepassing zijn op de voorwerpen waarvoor deze toelage wordt aangevraagd.”

De indiener meent dat, wanneer men de huidige tekst van artikel 23 leest men zich bezwaarlijk van de indruk kan ontdoen dat de vooropgestelde verplichtingen veelal niet opwegen tegen de tegemoetkomingen welke in de artikelen 21 en 22 zijn opgenomen. De doelstelling welke men beoogt met name dat waardevolle werken in privé-bezit tijdig zouden gerestaureerd worden, zou aldus volledig negatief kunnen uitvallen. Daaren-boven stelt het huidig artikel 23 nog vele vragen. Is er steeds een even grote meerwaarde na restauratie, wie zal dit schatten, is er hierbij enig verhaal mogelijk ? De uitbetaalde schadevergoeding bestaat normaliter uit twee componenten : de eigenlijke restauratiekosten en de waardevermindering. Moet dit laatste ook aan het herstel worden besteed ?

Wanneer men eenvoudigweg uitgaat dat de werken waarvoor een toelage wordt verleend, onder de gelding komen te vallen van de beschermingsmaatregelen welke voorzien zijn voor het roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit, dan blijken er toch reeds voldoende toelagen te verantwoorden. Wij denken hierbij onder meer aan volgende maatregelen :

- verbod van vervreemding, tenzij toelating van de Executieve ;
- verplichting tot kennisgeving van elk verlies, vernietiging of beschadiging ;
- verplichte bewaring in situ, behoudens machtiging van de Executieve ;
- reglementering en/of verbod van uitvoer, behoudens toelating van de Executieve ;

Over dit amendement wordt langdurig gediscussieerd.

De indiener van het decreet verdedigt de tekst van dit artikel: de uitgebreide en gedetailleerde bepalingen van de tekst hebben als hoofdbedoeling nauwkeurig de verhouding te regelen tussen de gemeenschap en de privé-personen. Indien deze laatsten de toepassing van het decreet op henzelf verlangen, dan dienen ze ook al deze voorwaarden, precies omschreven, te aanvaarden.

De heer E. Desutter, indiener van het amendement vindt dit een juiste redenering, maar meent dat zijn teksten, in een meer eenvoudige formulering, hetzelfde doel nastreven. De tekst van het amendement stelt immers uitdrukkelijk dat al de

maatregelen voorzien in het decreet van toepassing worden, wanneer de eigenaar(s), vruchtgebruikers, enzovoort, er zich mee akkoord verklaren.

Hetzelfde lid wijst er verder nog op dat de kosten van de verplichte verzekering voor 20 jaar (aan 8 pro duizend), vaak niet in verhouding zullen staan met de te ontvangen subsidie voor restauratie, zodat dit decreet alleen om die reden reeds – wat de privé-personen betreft – geen effect zal sorteren.

De indiener van het voorstel repliceert met het argument dat deze regeling werd ingebouwd naar analogie van de regeling voor herstellingen van het onroerend cultureel patrimonium.

Een lid meent dat deze vergelijking mank loopt want de kostprijs voor herstel van onroerende goederen ligt veel hoger, zodat ook de ontvangen subsidie hier zeer hoog is, terwijl de verzekeringskosten relatief laag blijven. Dit is een voor de particulier meer voordelige verhouding dan in het geval van de regeling inzake roerend cultureel patrimonium.

De indiener verwijst **naar** de 'vroegere verduidelijkingen waarin werd gesteld dat het hier alleen om zeer belangrijke stukken gaat, van uitermate groot belang voor de gemeenschap. Indien de privé-persoon deze maatregelen voor hem belangrijk vindt, dan zal hij de toepassing vragen, maar dan moeten zowel de verplichtingen als de lasten door hem worden aanvaard.

Bovendien wordt er op gewezen dat de Gemeenschapsminister de nodige ruimte heeft om – zo nodig – van deze bepalingen af te wijken (zie punten b en c van de tekst). Bijvoorbeeld zal de Gemeenschapsminister rekening houden met de particuliere situatie van de eigenaar of mag geheel of gedeeltelijk worden afgezien van de verzekeringsverplichting.

Een lid legt het accent op de belangen van de gemeenschap, als hoofddoel van dit decreet. Men moet niet vrezen de privé-personen ter zake zekere nauwkeurig omschreven verplichtingen op te leggen, wanneer die ook de voordelen ervan genieten, zoniet zullen deze teksten een omgekeerd effect bereiken van wat men bedoelt, namelijk het roerend cultureel patrimonium voor de gemeenschap bewaren.

Het amendement van de heer E. Desutter wordt vervolgens verworpen met 1 stem voor, negen tegen en twee onthoudingen.

Bij littera b wordt verduidelijkt dat het de bedoeling is zowel het vervreemden als het belasten met zakelijke rechten, te verbieden tenzij toelating van de Minister (Executieve). Dus de uitzondering slaat op beide elementen.

De tekst wordt derhalve „het niet te vervreemden of het te belasten met zakelijke rechten . . . toegekend, behoudens toelating van de Minister (Executieve)“.

De Commissie gaat vervolgens akkoord om, na aandringen van verschillende leden, de verzekeringstermijn van 20 jaar overal in de tekst op 10 jaar te brengen.

Verder wordt het woord „Minister” overal in de tekst door „Executieve” vervangen.

Tenslotte moet punt 4 als volgt worden gelezen : „4/ jaarlijks door de afgevaardigde van de Executieve nazicht te laten uitvoeren naar de conservatietoestand van het roerend cultureel patrimonium.”

Hierdoor vallen deze bijkomende kosten van het onderzoek voor de privé-personen weg.

Het aldus gewijzigde artikel wordt vervolgens aangenomen met 11 stemmen voor en 1 tegen.

Artikel 24

Behoudens de gebruikelijke vervanging van het woord „Minister” door „Executieve” wordt dit artikel ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Artikel 25

Bij artikel 25 hebben verschillende leden vragen in verband met de bepalingen omtrent het niet mededeelbaar zijn van de gegevens aan de fiscus. De indiener argumenteert dat dit een veel voorkomende formulering is onder meer bij de volkstelling.

Andere leden betwijfelen of de Vlaamse Raad bevoegd is dergelijke bepalingen in te schrijven. De indiener repliceert dat dit wel kan krachtens het principe van de „implied powers” (artikel 10 van de buitengewone wet van 8 augustus 1980 houdende de hervorming van de instellingen).

Na enige discussie beslist de commissie vervolgens de tekst van de laatste zin aldus te wijzigen : „De gegevens van dit register zijn vertrouwelijk en mogen niet aan derden, administraties inbegrepen, worden meegedeeld, behoudens akkoord van de eigenaar.”

Het aldus gewijzigde artikel wordt eenparig goedgekeurd met 10 stemmen voor bij 2 onthoudingen.

Artikel 26

Hier twijfelen weer verschillende leden aan de bevoegdheid terzake van de Vlaamse Raad. De bepalingen komen volgens hen neer op een wijziging van de wetgeving op de successierechten, aangelegenheid waarvoor de Vlaamse Raad niet bevoegd is.

De indiener verwijst andermaal naar het principe van de implied powers (artikel 10 van de wet van 8 augustus 1980) en meent dat de Vlaamse Raad haar bevoegdheden maximaal moet interpreteren.

Vervolgens wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 27

In de tekst van dit artikel wordt het woord „Minister” vervangen door „Executieve”. Het artikel wordt verder eenparig aangenomen.

Artikel 28

Dit artikel wordt eenparig aangenomen, mits schrapping van het woord „Vlaamse” voor „Executieve”

Artikelen 29, 30 en 31

Deze artikelen worden ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Artikel 32

Bij het eerste lid van dit artikel dient de heer A. De Beul een amendement in dat de tekst wil vervangen door wat volgt :

„De maatregelen voorzien in dit decreet zijn van toepassing op het roerend cultureel patrimonium in privé-bezit op uitdrukkelijk verzoek van de privé-eigenaars zelf ‘.

De indiener vindt het legistiek ongelukkig in een wettekst te verwijzen naar een regeling die nog moet komen, zoals dit het geval was in de oorspronkelijke tekst.

Dit amendement op het eerste lid wordt eenparig aangenomen.

Vervolgens ontstaat (bij het tweede lid) een discussie over het recht tot voorkoop. Hierover bestaan heel wat misverstanden, aldus de indiener. Het recht op voorkoop speelt slechts als het normale vrije-marktmechanisme zijn beslag heeft gekregen : het goed wordt overgenomen bij het hoogst bestaande bod, zodat de maximale marktprijs voor de eigenaar kan worden bereikt.

Overigens is het niet de bedoeling zoveel mogelijk goederen in overheidshanden te doen belanden, maar alleen de uitvoer van waardevolle stukken naar het buitenland te beletten.

Verschillende leden hebben hier bezwaren. Een lid vindt dat de laatste bidder in zijn rechten wordt aangetast.

Een ander lid meent dat, gezien de wet op de uitvoer van kunstwerken niet toepasbaar is, deze bepalingen de enige praktische uitweg zijn om toch enigszins te beletten dat waardevolle werken uit ons patrimonium verdwijnen.

Andere leden betogen dat het dan voldoende was om in de tekst in te schrijven dat het werk niet mag buiten de grenzen worden uitgevoerd, maar dan stelt zich de vraag over de grens : de Vlaamse Gemeenschap heeft geen bewaakte grens.

Sommige leden wijzen op het gevaar van de uitoefening van het voorkooprecht bij onderhandse verkoop. De overeengekomen prijs kan willekeurig hoog worden gesteld. Er schijnt bescherming te zijn voor de Gemeenschap. In elk geval blijft de Gemeenschapsminister vrij het voorkooprecht al dan niet uit te oefenen.

De Gemeenschapsminister meent dat indien de wil er is, de goederen steeds door de overheid op de vrije markt kunnen worden aangekocht, en vraagt dat zijn amendement (Stuk 23 (1981-1982) – Nr. 3) om deze alinea's te schrappen, wordt aangenomen.

De amendementen van de Executieve worden verworpen met 4 stemmen voor en 7 tegen. Vóór de stemming van artikel 23, tweede lid, wordt nogmaals verduidelijkt dat dit artikel in hoofddeel als bedoeling heeft te beletten dat de waardevolle goederen uit het roerend cultureel patrimonium het land zouden verlaten en in bijkomende orde, dat de Gemeenschap die goederen zou kunnen aankopen. Het betreft hier alleen waardevolle voorwerpen, vallend onder de bepalingen van artikel 23, dit wil zeggen waarvoor de privé-persoon een beroep heeft gedaan op de toepassing van de maatregelen van dit decreet.

Derhalve wordt voorgesteld in fine van lid 2 van dit artikel na het woord „patrimonium” de volgende zin in te voegen : „en waarvoor een beroep werd gedaan op de bepalingen van artikel 23 van dit decreet, . . .”. De term „Minister, bevoegd voor de Nederlandse Cultuur” wordt vervangen door „Executieve”. Het aldus gewijzigde lid 2 van dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen voor, 1 stem tegen en drie onthoudingen.

De derde alinea wordt aangenomen met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding.

Het geheel van artikel 32, aldus geamendeerd, wordt vervolgens goedgekeurd met 6 stemmen voor, 1 tegen en 4 onthoudingen.

Artikel 33

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Eindstemming

De tekst van het decreet wordt vervolgens aangenomen met 11 stemmen bij 1 onthouding.

De Verslaggever,

A. BOURGEOIS

De Voorzitter,

1. VAN BELLE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Voorstel van decreet houdende bescherming
van het roerend cultureel patrimonium**

Hoofdstuk 1

Algemene Zaken

Artikel 1

Dit decreet regelt de bescherming van het roerend cultureel patrimonium, zijnde een culturele aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 59 bis van de Grondwet.

Het is niet van toepassing op de voorwerpen of verzamelingen, eigendom van de musea, van de bibliotheken en van de archieven van het Rijk of van de Gemeenschap.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1. de Koninklijke Commissie : de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandstalige autonome sectie, waarvan de samenstelling en de werking is bepaald in het koninklijk besluit van 24 september 1974 ;

2. de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg : de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg opgericht bij koninklijk besluit van 1 juni 1972, nadien gewijzigd in : de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg ;

3. de Raad van Advies voor de Musea : de Raad van Advies voor de Musea zoals opgericht bij decreet van 19 december 1977 ;

4. roerend cultureel patrimonium : de roerende voorwerpen of verzamelingen, niet onroerend door bestemming, waarvan de bescherming van algemeen belang is omwille van hun artistieke, kunsthistorische, oudheidkundige, historische, industrieel-archeologische, volkskundige, wetenschappelijke of algemeen sociaal-culturele waarde ;

5. roerend cultureel patrimonium in privé-bezit : voorwerpen of verzamelingen waarvan natuurlijke of rechtspersonen eigenaar, houder of bezitter zijn ;

6. roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit : voorwerpen of verzamelingen, eigendom van publiekrechtelijke rechtspersonen behoudens de musea, bibliotheken en archieven van het Rijk en van de Gemeenschap ;

7. voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen : het roerend cultuurpatrimonium van algemeen belang dat krachtens dit decreet is ingeschreven op een ontwerp van lijst ;

8. beschermde voorwerpen en verzamelingen : het roerend cultuurpatrimonium van algemeen belang dat krachtens dit decreet is ingeschreven op een bij besluit van de Vlaamse Executieve vastgestelde lijst ;

9. beschermingsvoorschriften : alle maatregelen en richtlijnen die krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op het behoud, de beveiliging, het onderhoud, de conversatie, het herstel en de restauratie van het roerend cultuurpatrimonium, met inbegrip van beperkingen op de uitoefening van het eigendomsrecht ;

10. provinciale openbare besturen : de provincies, de bisschoppelijke seminaries en de kathedrale kerkfabrieken ;

11. lokale openbare besturen : de gemeenten, agglomeraties, federaties, verenigingen van gemeenten, de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie – in zover het het roerend cultureel patrimonium betreft dat zich bevindt in het Nederlands taalgebied-, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn, polders, wateringen, verenigingen van polders of van wateringen, kerkfabrieken evenals andere rechtspersonen die voor de uitoefening van een openbaar eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheren.

Hoofdstuk II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Artikel 3

§ 1. De Koninklijke Commissie heeft tot taak de Executieve van advies te dienen inzake het roerend cultureel patrimonium. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

§ 2. Onverminderd de werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet of de Koning opgedragen heeft de Koninklijke Commissie tot taak advies uit te brengen over :

1) beleidsinzichten die het roerend cultureel patrimonium een continue leefbaarheid en de eigenheid ervan waarborgen ;

2) de studies, de methodes en de middelen om de geformuleerde doelstellingen te bereiken ;

3) de coördinatie van de bescherming van het roerend cultureel patrimonium met andere vormen van het beleid die ermee verband houden ;

4) de belangrijke dossiers in verband met bescherming of restauratie over gevallen die als precedents kunnen beschouwd worden inzake bescherming van het roerend cultureel patrimonium.

De Koninklijke Commissie kan, op eigen initiatief, adviezen opstellen inzake de bescherming van het roerend cultureel patrimonium.

Zij kan daartoe personen of organisaties horen die betrokken zijn bij het beleid inzake het roerend cultureel patrimonium.

De Koninklijke Commissie moet, op een door de Executieve nader te bepalen wijze, bij alle herstellings- en restauratiewerken aan de beschermde voorwerpen en verzamelingen worden betrokken.

§ 3. De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

§ 4. De Koning bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie.

Hoofdstuk III

Ontwerpen van lijst

Artikel 4

§1. De Executieve maakt ontwerpen van lijst op van voorwerpen en verzamelingen die behoren tot het roerend cultuurpatrimonium in overheidsbezit.

Deze ontwerpen worden met redenen omkleed en vermelden de algemene en bijzondere voorschriften die ter bescherming van de daarin opgenomen voorwerpen en verzamelingen kunnen worden opgelegd.

Zij worden bij ter post aangetekende brief betekend aan de houders of bezitters van de voor bescherming vatbare voorwerpen of verzamelingen.

De houders of de bezitters zijn op eigen verantwoordelijkheid verplicht de eigenaars, binnen de tien dagen na ontvangst van de betekening, te verwittigen.

Vanaf de betekening moeten de voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen in situ worden bewaard en moet ieder die voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen in bewaring heeft, het verlies, de vernietiging, de beschadiging of de vervreemding ervan onmiddellijk ter kennis brengen van de Executieve.

De betekening gebeurt tevens aan de gemeente of provincie waar het voorwerp of de verzameling zich bevindt.

§ 2. In dringende omstandigheden kan de Executieve, ter beveiliging van de voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen bedoeld in Hoofdstuk V van dit decreet van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste honderdtwintig dagen te rekenen vanaf de betekening daarvan aan de houders of bezitters.

Artikel 5

Binnen dertig dagen nadat de ontwerpen van lijst werden betekend, kunnen de eigenaars, bezitters of houders bij de Executieve hun opmerkingen en bezwaren indienen.

Gedurende dezelfde periode kunnen de betrokken gemeenten en provincies aan de Executieve hun advies meedelen.

Bij ontstentenis van antwoord binnen de gestelde termijn, worden de eigenaars, bezitters, houders, gemeenten en provincies geacht hun instemming te betuigen met de hun betekende ontwerpen van lijst. De Rijksdienst, de Koninklijke Commissie gehoord, brengt bij de Executieve verslag uit omtrent de gemaakte opmerkingen, bezwaren en adviezen.

Hoofdstuk IV

Bescherming

Artikel 6

De Executieve stelt de lijst vast van het roerend cultureel patrimonium en vult deze aan.

De definitieve uitvoer van voorwerpen en verzamelingen opgenomen in deze lijst is onderworpen aan de toelating van de Executieve, de Koninklijke Commissie gehoord.

Onverminderd het bepaalde in de wet van 16 mei 1960 betreffende 's lands roerend cultureel patrimonium, kan de Executieve de uitvoer van voorwerpen en verzamelingen opgenomen in deze lijst reglementeren en met name van een voorafgaande vergunning afhankelijk stellen, de Koninklijke Commissie en de Raad van Advies voor de Musea gehoord.

Een ontwerp van lijst van de voorwerpen en verzamelingen, die behoren tot het roerend cultureel patrimonium, vervalt van rechtswege, voor zover het uiterlijk één jaar na de betekening van het ontwerp van lijst, geen aanleiding geeft tot inschrijving op de bij besluit van de Executieve vastgestelde lijst.

Artikel 7

Het besluit van de Executieve houdende de vaststelling of aanvulling van een lijst van het roerend cultureel patrimonium wordt met redenen omkleed en vermeldt de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften die van toepassing zijn op de daarop vermelde voorwerpen of verzamelingen. Het besluit wordt bij ter post aangetekende brief betekend aan de eigenaars, bezitters of houders, alsook aan de betrokken gemeente en provincie.

Het treedt in werking op de dag van deze betekening.

Houders of bezitters zijn op eigen verantwoordelijkheid verplicht de eigenaars binnen tien dagen in kennis te stellen, na ontvangst van de betekening.

Artikel 8

§ 1. Behoudens machtiging van de Executieve moeten de beschermde voorwerpen en verzamelingen in situ worden bewaard.

§ 2. De eigenaars, bezitters of houders van beschermde voorwerpen en verzamelingen zijn ertoe gehouden deze in goede staat te bewaren met inachtneming van de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften die erop van toepassing zijn.

§ 3. Ieder die beschermde voorwerpen en verzamelingen in bewaring heeft, moet het verlies, de vernietiging of de beschadiging ervan onmiddellijk ter kennis brengen van de Executieve.

§ 4. De beschermde voorwerpen en verzamelingen in overheidsbezit mogen niet worden vervreemd tenzij met toelating van de Executieve, de Koninklijke Commissie gehoord.

Artikel 9

De leden van de Koninklijke Commissie en de daartoe door de Executieve afgevaardigde ambtenaren hebben wat betreft het roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit, toegang tot de plaatsen waar de voor bescherming vatbare en beschermde zaken zich bevinden om er de nodige vaststellingen te verrichten in verband met de bescherming en het wetenschappelijk onderzoek. Wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen mogen zij enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de onderzoeksrechter hen daartoe heeft gemachtigd.

Artikel 10

De Executieve bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften en de algemene voorwaarden inzake bruikleen in binnen- en buitenland die van toepassing zijn op de beschermde voorwerpen en verzamelingen.

Artikel 11

De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel in een door de Executieve erkend atelier worden hersteld of gerestaureerd.

De Executieve regelt de erkenning van deze ateliers. Deze regeling houdt in elk geval in :

- dat bij elk besluit tot erkenning vooraf de Koninklijke Commissie dient gehoord te worden ;
- dat elk besluit tot erkenning beperkt wordt in de tijd met mogelijkheid tot verlenging ;

dat elk erkenningsbesluit nauwkeurig de bevoegdheid van het betrokken atelier omschrijft.

De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel worden hersteld of gerestaureerd mits toelating van de Executieve die elke aanvraag onmiddellijk voor advies aan de Koninklijke Commissie overmaakt ; bij ontstentenis van advies binnen een maand na de toezending wordt dit advies geacht gunstig te zijn.

Indien de Executieve deze toelating niet heeft verleend binnen twee maanden na de bij ter post aangetekende aanvraag ervan, wordt zij geacht verworven te zijn.

De Executieve beschikt over een bijkomende termijn van vijfenveertig dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidieregeling.

Artikel 12

De bij of krachtens dit decreet geregelde bescherming blijft van toepassing op de beschermde voorwerpen of verzamelingen, in welke handen deze ook overgaan.

Artikel 13

De Executieve, de Koninklijke Commissie en de Raad van Advies voor de Musea gehoord, besluit tot het opheffen of wijzigen van het besluit van de Executieve tot bescherming van een voorwerp of verzameling.

Hoofdstuk V

Toelagen

Artikel 14

§ 1. Door de Executieve kunnen er toelagen van de Gemeenschap verleend worden voor werken aan of ter beveiliging van het beschermd roerend cultureel patrimonium ondernomen door of op initiatief van provinciale en lokale openbare besturen, particulieren of privé-instellingen.

\$2. De toelagen hebben betrekking op het totale bedrag van de subsidieerbare uitgaven voor werken van instandhouding, beveiliging, onderhoud en herstel.

§ 3. Komen in aanmerking voor subsidiëring de kosten voor :

- a) de algemene beveiliging, versteviging en consolidering ;
- b) behandeling, inzonderheid voor versteviging, bestrijding van houtworm, zwammen, micro-orgasmen, corrosie en alle andere vormen van fysische of biologische aantastingen of degeneratie ;
- c) restauratie ;
- d) verwijderen van storende elementen, ongedaan maken van onoordeelkundig uitgevoerde ingrepen en verwijderen van misplaatste toevoegsels ;
- e) beschermen van het voor het publiek toegankelijk roerend cultureel patrimonium tegen nadelige gevolgen of gevaren hieraan verbonden, inzonderheid het aanbrengen van een detectiesysteem, afschermingen en klimatisatiesysteem ;
- f) beveiliging tegen brand, vandalisme en diefstal ;
- g) dringende voorlopige instandhouding wanneer gevaar bestaat voor verder en snel verval in afwachting dat kan begonnen worden met de eigenlijke werken, vervoer naar een voorlopige bergplaats, zomede de noodzakelijke instandhoudingswerken aan de bestaande bergplaats of verbetering van de omgevingstoestanden indien het vervoer niet noodzakelijk of niet verantwoord is of indien het ernstige technische problemen stelt ;
- h) de studie vereist voor het opmaken van een definitief dossier, inzonderheid voor historisch onderzoek, laboratoriumproeven, analyses.

Artikel 15

§ 1. De Executieve bepaalt de wijze waarop de begroting voor de werken wordt ingediend en welke kosten hetzij geheel of gedeeltelijk voor subsidiëring in aanmerking komen.

§ 2. Komen voor subsidiëring in aanmerking :

- a) - de kostprijs van de werken, inbegrepen de belasting op de toegevoegde waarde, vastgesteld aan de hand van de definitieve afrekening doch beperkt tot het bedrag van de goedgekeurde offerte of aanbesteding ;
 - de verrekeningen die voortvloeien uit de toepassing van de contractuele bepalingen en die door de Executieve of zijn gemachtigde worden goedgekeurd ;
 - de kosten voor onvoorziene en noodzakelijke bij komen-de werken en meerwerken waarmee de Executieve of haar gemachtigde voorafgaandelijk aan de uitvoering ervan haar instemming heeft betuigd ;
- b) indien de werken onderhands worden gegund, de kostprijs van de werken, doch beperkt tot het bedrag van de door de Executieve goedgekeurde onderhandse overeenkomst ;
- c) indien de werken worden uitgevoerd in eigen beheer, het bedrag van de door de Executieve goedgekeurde kosten voor de levering van materialen en diensten vereist voor het uitvoeren der werken ;
- d) een forfaitair bedrag van 7 procent van de subsidieerbare uitgaven tot dekking van de algemene kosten, studie van de

aanneming, ereloon van de ontwerper, aanbesteding en kosten van toezicht, beperkt tot het bedrag van de goedgekeurde raming.

§ 3. De Executieve kan voor de berekening van de toelagen de maximumwaarde bepalen van de subsidieerbare uitgaven.

Artikel 16

De hogervermelde toelagen zullen slechts worden toegekend voor zover bij het opmaken der bestekken en de toewijzing der werken de wettelijke en reglementaire bepalingen worden nageleefd betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

Artikel 17

De toelagen voor werken ondernomen door lokale openbare besturen worden vastgelegd als volgt : de Gemeenschap 60 procent en de provincie 20 procent.

Artikel 18

De toelagen voor werken uitgevoerd door provinciale openbare besturen worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 60 procent.

Artikel 19

De kosten voor de werken uitgevoerd aan beschermd roerend cultureel patrimonium, eigendom van het Rijk, de Gemeenschap, of van organismen van openbaar nut, onder toezicht van het Rijk, de Gemeenschap of het Gewest, vallen ten laste van het Rijk of de Gemeenschap, of van het betrokken organisme.

Artikel 20

§ 1. De toelagen voor werken ondernomen door sociaal-culturele verenigingen of stichtingen en onderwijsinstellingen worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 55 procent, de provincie 15 procent en de gemeente 15 procent.

§ 2. De Executieve stelt voor de toepassing van de in § 1 van dit artikel voorziene bepaling een regeling vast inzake de criteria wat betreft de statuten, de structuur en de doelstellingen waaraan de sociaal-culturele verenigingen of stichtingen moeten voldoen.

§ 3. De sociaal-culturele verenigingen of stichtingen die aan de in § 2 van dit artikel bedoelde criteria niet voldoen, worden gelijkgesteld met de handelsvennootschappen.

Artikel 21

De toelagen voor werken ondernomen door particulieren worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 50 procent, de provincie 10 procent en de gemeente 10 procent.

Artikel 22

De toelagen voor werken ondernomen door handelsven-

nóotschappen aan beschermd roerend cultureel patrimonium, uitgevoerd door privé-instellingen vermeld in artikel 20, § 3 van dit decreet worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 40 procent, de provincie 5 procent en de gemeenten 5 procent.

Artikel 23

De in artikel 21 en 22 van dit decreet voorziene toelagen voor werken ondernomen door particulieren of privé-instellingen zullen slechts worden toegekend wanneer de eigenaar(s), de vruchtgebruikers, of ingeval er onverdeeldheid is, de mede-eigenaar(s), evenals de echtgenoten ingeval het onverdeeld goederen betreft of goederen van het gemeenschappelijk vermogen, de volgende verbintenissen onderschrijven en ze ononderbroken naleven :

a) het betrokken roerend cultureel patrimonium niet te vervreemden of te belasten met zakelijke rechten tijdens de periode die verloopt tussen de vaste toezegging der toelage en het einde der werken. Indien deze bepaling niet kan nageleefd worden moet deze vervreemding of belasting gemeld worden bij de Executieve en moet de totaliteit der overheidstoelagen terugbetaald worden aan de Gemeenschap die ze zal uitkeren aan de rechthebbende overheid ;

b) het niet te vervreemden of te belasten met zakelijke rechten in een termijn van tien jaar na de definitieve oplevering der werken waarvoor de toelagen worden toegekend, behoudens toelating van de Executieve. Indien deze termijn niet kan nageleefd worden moet deze vervreemding of belasting gemeld worden bij de Executieve en moet aan de Gemeenschap een gedeelte der overheidstoelagen en een interest terugbetaald worden. De terugbetaling van de toelagen en de interest worden berekend als volgt :

$$K = A \times B \times \frac{n}{10}$$

$$Z = K \times I \times J$$

In deze formule is :

K = terugh te betalen kapitaal ;

Z = te betalen interest ;

A = de venale meerwaarde na de restauratie. Deze meerwaarde is het verschil in waarde voor en na de restauratie bepaald aan de hand van een door de Executieve aanvaarde schatting ;

B = het percentage van de overheidstoelagen (Staat, provincie, gemeente) verleend in de volledige kostprijs van de werken die de eigenaar tijdens de restauratiewerken zonder subsidie zou hebben uitgevoerd ;

n = het aantal jaren nog te lopen van de tien jarige termijn ;

I = wettelijke interestvoet ;

J = aantal jaren verlopen tussen het beëindigen der werken en de verkoop

c) onmiddellijk na de definitieve oplevering der werken en dit gedurende een termijn van tien jaar :

1) een verzekering af te sluiten tegen diefstal en tegen de schade veroorzaakt door brand en van de andere schade dan brandschade en waterschade veroorzaakt door ontploffingen, door blikseminslag, door het neerstorten van vliegtuigen en door de storm. De Executieve kan geheel of gedeeltelijk afzien van deze verplichting tot het nemen van deze verzekering ;

2) onmiddellijk bij de Executieve melding te maken van elke diefstal, brand-, water-, storm- of bliksemschade ;

3) de op basis van de hogervermelde verzekering uitbetaalde schadevergoeding integraal te besteden aan het herstel van het betrokken cultureel patrimonium ; in geval niet tot herstel wordt overgegaan de ontvangen toelage terug te betalen aan de Gemeenschap ;

4) jaarlijks door een gevaardigde van de Executieve een nazicht te laten uitvoeren naar de conservatietoestand van het roerend cultureel patrimonium.

Artikel 24

§ 1. Onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek of de gerechtelijke vervolgingen bij toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaring te doen in verband met de subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zijn, is de toelageverkrijger ertoe verplicht alle hem krachtens dit besluit betaalde premies aan de Gemeenschap terug te storten :

a) wanneer een onjuiste of onvolledige verklaring werd afgelegd om bij dit besluit toegekende toelagen ten onrechte te genieten ;

b) wanneer een inbreuk werd verpleegd op de verbintenissen onderschreven overeenkomstig artikel 23.

§ 2. Het bedrag van de aan de Gemeenschap terug te betalen toelagen dient gestort te worden ten voordele van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, sector Cultuur.

§ 3. De Executieve kan geheel of gedeeltelijk afzien van de invordering van de toelagen wanneer zij oordeelt dat ernstige en buitengewone omstandigheden de verkrijger zullen verhinderen of verhinderd hebben de overeenkomstig artikel 23 onderschreven verbintenissen na te komen.

Hoofdstuk VI

Register

Artikel 25

De Executieve legt een genummerd register aan van de beschermde voorwerpen en verzamelingen. De Executieve stelt de inrichting en de beveiliging van dit register vast. De gegevens van dit register zijn vertrouwelijk en mogen niet aan derden, administraties inbegrepen, worden meegedeeld, behoudens akkoord van de eigenaar.

Artikel 26

Beschermde voorwerpen en verzamelingen mogen in overheidsbezit worden overgedragen ter vereffening van de belastingen en heffingen bedoeld in artikel 10 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 27

Op de beschermde voorwerpen of verzamelingen kan een herkenningsteken worden aangebracht waarvan het model

door de Executieve wordt bepaald na het advies van de Koninklijke Commissie te hebben ingewonnen.

Hoofdstuk VII Strafbepalingen

Artikel 28

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 100 tot 50 000 frank of met één van deze straffen :

- hij die voor bescherming vatbare of beschermde voorwerpen en verzamelingen in bewaring heeft en verzuimt de bepalingen na te leven respectievelijk van artikel 4 en artikel 8 van dit decreet ;
- hij die zonder de in artikel 8, § 4 voorgeschreven toelating of in strijd met de daarbij gestelde voorwaarden, beschermde voorwerpen en verzamelingen ontvreemdt ;
- hij die verzuimt de overeenkomstig artikel 10 bij besluit van de Executieve bepaalde voorschriften en voorwaarden na te leven ;
- hij die de overeenkomstig artikel 8, § 2 bepaalde algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften overtreedt ;
- hij die zonder de in artikel 11 voorgeschreven toelating, of in strijd met de daarbij gestelde voorwaarden, een beschermde zaak herstelt of restaureert ;
- hij die beschermde voorwerpen of verzamelingen ontsiert, beschadigt of vernietigt.

Artikel 29

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69 tweede lid, en 85 zijn van toepassing op de bij artikel 28 bepaalde misdrijven.

Artikel 30

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen van een voorwerp of verzameling op zijn oorspronkelijke plaats en/of tot het herstel of de restauratie van de voorwerpen en verzamelingen op kosten van de veroordeelde onverminderd de schadeloosstelling.

Hoofdstuk VIII Overgangs- en opheffingsbepalingen

Artikel 31

De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor het Nederlands taalgebied opgeheven, voor zover het roerende goederen betreft in overheidsbezit.

Artikel 32

De maatregelen, voorzien in het huidige decreet, zijn van toepassing op het roerend cultureel patrimonium in privé-bezit op uitdrukkelijk verzoek van de privé-eigenaar zelf.

Onverminderd het bepaalde in de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen heeft de Executieve, bij verkoop, zowel openbaar of uitterhand, van voorwerpen en verzamelingen behorend tot het roerend cultureel patrimonium en waarvoor beroep werd gedaan op de bepalingen van artikel 23 van dit decreet, een voorkooprecht.

Dit recht kan door de Executieve aan andere overheidsinstanties worden overgedragen.

Artikel 33

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze rangschikkingsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de besluiten van de Executieve tot bescherming.
